

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

27 серпня 2024 року

№ 39-5

Київ

Про розгляд Висновку про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2024 рік у першому півріччі

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25 і 26 Закону України „Про Рахункову палату” розглянуто Висновок про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2024 рік у першому півріччі.

За підсумками обговорення Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. У січні – червні 2024 року Кабінет Міністрів України виконував Закон України від 09 листопада 2023 року № 3460-ІХ „Про Державний бюджет України на 2024 рік” в умовах зростання реального валового внутрішнього продукту, експорту й імпорту товарів, середньомісячної заробітної плати, помірної інфляції, меншого за прогнозний офіційного курсу гривні до долара США та євро.

2. Від міжнародних партнерів отримано загалом 554,4 млрд грн, що на 115,9 млрд грн, або 17,3 відс., менше плану на звітний період. Обсяг коштів зовнішньої підтримки від міжнародної спільноти (гранти і зовнішні запозичення) в першому півріччі 2024 року, порівняно з відповідним періодом попереднього року, зменшився на 36 відсотків. Як наслідок, частка зовнішніх надходжень у фінансових ресурсах державного бюджету зменшилась з 39,1 до 22,8 відсотка.

3. Внутрішні ресурси більші, ніж у відповідному періоді 2023 року, на 39,6 відс. і в 3,4 раза перевищили зовнішні та становили 1 трлн 881,7 млрд грн:

1 трлн 276,2 млрд грн – доходи без урахування отриманих від зовнішніх партнерів грантів (дарунків);

356,3 млрд грн – кошти єдиного казначейського рахунка;

242,4 млрд грн – внутрішні запозичення;

5,7 млрд грн – кошти від повернення кредитів;

1,1 млрд грн – надходження від приватизації державного майна.

Зокрема, до загального фонду державного бюджету із внутрішніх джерел отримано 1 трлн 478,4 млрд грн, що більше за видатки на національну безпеку й оборону (907,8 млрд гривень).

4. Доходи державного бюджету в першому півріччі 2024 року становили 1 трлн 316,7 млрд грн, або 62,7 відс. плану на рік. Плановий показник доходів загального фонду на звітний період перевиконано на 144,3 млрд грн, або 18,8 відсотка.

Перевищено план деяких доходів на 2024 рік, що свідчить про можливість збільшити планові обсяги цих доходів і державного бюджету загалом.

Перевиконання планових показників окремих доходів загального фонду державного бюджету спричинено, зокрема, відхиленням фактичних за перше півріччя макропоказників від прогнозних, врахованих при плануванні показників доходів на 2024 рік.

Доходи державного бюджету, порівняно з першим півріччям 2023 року, зросли на 14,3 млрд грн, або 1,1 відс., тоді як без урахування грантів від міжнародних партнерів – на 243,5 млрд грн, або 23,6 відсотка.

За оцінкою Рахункової палати, за рахунок адміністративних чинників (зміни податкового законодавства, зарахування до державного бюджету податку на доходи фізичних осіб у вигляді грошового забезпечення військовослужбовців і коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття) доходи державного бюджету у першому півріччі 2024 року зросли на 135,8 млрд грн, економічні чинники (зростання прибутку прибуткових підприємств, оподаткованого імпорту, середньомісячної заробітної плати, реального валового внутрішнього продукту, споживчих цін, девальвація гривні) сприяли зростанню доходів на 128,7 млрд гривень.

5. Видатків державного бюджету проведено у сумі 1 трлн 935,3 млрд грн, або 52,2 відс. плану на рік. Видатки на заходи, пов'язані з безпекою та обороноздатністю держави, здійснено у сумі 1 трлн 247,7 млрд грн, або 64,5 відс. загального обсягу проведених видатків.

Порівняно з відповідним періодом попереднього року, видатки державного бюджету збільшилися на 149,4 млрд грн, або 8,3 відс., з них на заходи, пов'язані з безпекою та обороноздатністю держави, – на 105 млрд грн, або 9,2 відсотка.

Видатки загального фонду для здійснення заходів із безпеки та обороноздатності держави на 115,9 млрд грн, або 11,3 відс., менші плану на звітний період, що насамперед спричинено:

тривалим укладанням договорів на здійснення закупівель товарів оборонного призначення;

здійсненням оплати отриманих товарів, виконаних робіт та наданих послуг по мірі їх надходження;

непроведенням запланованих платежів у зв'язку з перенесенням строків поставки товарів (виконання робіт) через форс-мажорні обставини.

За наявності відповідного ресурсу:

Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України не використало на виконання державних цільових програм реформування і розвитку оборонно-промислового комплексу, розроблення, освоєння та впровадження нових технологій, нарощування наявних виробничих потужностей для виготовлення продукції оборонного призначення 21,5 млрд грн;

Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України не використала на заходи із забезпечення спеціальною технікою й обладнанням 11,7 млрд гривень.

6. Кабінет Міністрів України розподілив 20,9 млрд грн, або 87,8 відс. наявного ресурсу фонду ліквідації наслідків збройної агресії. Головними розпорядниками коштів державного бюджету видатки проведено на 3,9 млрд грн, або 20,7 відс., менше плану, при цьому на будівництво, ремонт та інші інженерно-технічні заходи із захисту об'єктів критичної інфраструктури паливно-енергетичного сектору критичної інфраструктури – на 2,7 млрд грн, що насамперед спричинено незатвердженням проектної документації деяких об'єктів і розпочатим перерозподілом коштів між об'єктами.

7. Міністерством економіки України не проведено видатків за п'ятьма бюджетними програмами на загальну суму 10 млрд грн за наявності перерахованого Фондом загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття до спеціального фонду державного бюджету залишку коштів, що утворився в нього на 1 січня 2024 року за рахунок надходження єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що є джерелом їх проведення.

8. Видатки на надання трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам на 9,1 млрд грн, або 8,3 відс., менші плану на січень – червень 2024 року, що, зокрема, спричинено неухваленням Кабінетом Міністрів України рішень, необхідних для надання окремих субвенцій.

9. Дефіцит державного бюджету становив 614,5 млрд грн, що на 28,5 відс. більше, ніж у відповідному періоді попереднього року.

10. Державні запозичення для погашення державного боргу і покриття дефіциту менші на 14,6 відс. плану на звітний період і на 14,2 відс. відповідного періоду 2023 року та становили 756,4 млрд грн, або 31,1 відс. усіх ресурсів державного бюджету.

11. Унаслідок перевищення надходжень від запозичень над витратами на погашення боргу і девальвації гривні до іноземних валют, в яких номіновано борг, загальний обсяг державного і гарантованого державою боргу збільшився на 648,5 млрд грн, або 11,7 відс., до 6 трлн 168 млрд гривень.

12. На погашення й обслуговування боргу витрачено 400,9 млрд грн, або кожену шосту гривню усіх ресурсів державного бюджету.

З урахуванням викладеного Рахункова палата

ВИРШИЛА:

1. Затвердити Висновок про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2024 рік у першому півріччі (далі – Висновок).

2. Надіслати Висновок і рішення Рахункової палати Верховній Раді України протягом 15 днів з дня затвердження Висновку.

3. Надіслати Висновок Рахункової палати Кабінетові Міністрів України і рекомендувати:

доручити Міністерству фінансів України разом з головними розпорядниками бюджетних коштів розглянути можливість перегляду видатків за бюджетними програмами головних розпорядників бюджетних коштів, що не виконуються, та спрямувати їх на вирішення першочергових потреб держави;

доручити Міністерству економіки України забезпечити виконання бюджетних програм, що здійснюються за рахунок перерахованого Фондом загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття до спеціального фонду державного бюджету залишку коштів, що утворився в нього на 01 січня 2024 року від надходження єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування;

забезпечити затвердження порядку й умов надання, розподілу субвенції за новою бюджетною програмою Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України на реалізацію проекту „Ремонт житла для відновлення прав і можливостей людей (НОРЕ)” (КПКВК 3121160) для проведення запланованих видатків;

забезпечити затвердження розподілу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам для проведення запланованих видатків за бюджетною програмою Міністерства у справах ветеранів України на забезпечення інституту помічника ветерана в системі переходу від військової служби до цивільного життя та окремі заходи з підтримки осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України (КПКВК 1511090);

забезпечити затвердження розподілу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам для проведення запланованих видатків за бюджетною програмою Міністерства соціальної політики України на створення мережі

спеціалізованих служб підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі (КПКВК 2511240);

забезпечити затвердження розподілу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам для проведення запланованих видатків за бюджетною програмою Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження (КПКВК 3121350).

4. Надіслати Висновок Комітету Верховної Ради України з питань бюджету та Міністерству фінансів України в порядку інформування.

5. Оприлюднити Висновок і рішення Рахункової палати на офіційному вебсайті Рахункової палати.

6. Надіслати Висновок Апарату Верховної Ради України засобами електронного зв'язку для розповсюдження серед народних депутатів України.

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на Голову Рахункової палати Ольгу Піщанську.

Голова

Ольга ПІЩАНСЬКА